

Gelbėjimo badaujančia
Lietuvai
Dėkime aukas Tautos
Fondam!

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, GRUODŽIO (DECEMBER) 7 D., 1917 M.
Entered as Second Class Matter March 31, 1914, at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879.

METAI-VOL. II. No. 288

Teutonai prae užpuolimą Italijoje VARGIAI SUSITARS RU- SAI SU VOKIEČIAIS

VOKIEČIAI LAKUNAI UŽPUOLĖ ANGLIJĄ

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

11,000 ITALŲ PAIMTA NELAISVĖN.

Berlynas, gr. 6. — Šiaurinėje Italijoje vokiečiai austrai pradėjo naują ofensyvą prieš italus. Kalnuotoj apylinkėse paėmė nelaisvėn 11,000 italų ir stiprias pozicijas Metletta apskrityje. Taip skelbia oficialiai vokiečių karės ofisas.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

SMARKUS UŽPUOLI- MAS ATMUŠTAS.

Italijos Armijų Stovykla
Šiaurinėje Italijoje, gr. 6. — Pašėlusioji priešininko ataka Asiago augstumose apie 10 mylių ilgio frontu atmušta su dideliais priešininkui nuostoliais, išėmus šiaurietinį plotą aplink Monte Tonderecar, kur italai po baisaus mušio atsime-
tė į užpakalines pozicijas.

Mušis ten buvo baisus. Kareiviai durtuvais badėsi. Daug kraujo praliet.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

TEUTONAI TURI NAU- JĄ KARIUOMENĘ.

Washington, gr. 6. — Italijos frontan nuolat vis daugiau teutonai sutraukia savo kariuomenės iš prancūzų ir rusų frontų, anot šandie gautų iš Rymo oficialių depešų.

Teutonai visu frontu kruta. Ypač jie smarkiai juda kalnuotose apylinkėse.

Tas reiškia, kad jie gamina užpuolimą, kad sutruškinti italų apsiginimo liniją.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

ITALIJA NETEKO 5 LAIVŲ.

Rymas, gr. 6. — Viena savaitę, pasibaigusią gruodžio 2 d., Italija neteko penkių savo laivų: 1 viršaus 1,600 tonų intilpimo, 1 mažiau 1,600 tonų ir 3 žuvininkų laivų.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

GINKLŲ SUDEJIMO DERYBOS.

Petrogradas, gr. 6. — Vokietijos, Austrijos-Vengrijos, Turkijos ir Bulgarijos atstovai tariasi su rusų emisarais Brest Litovske.

Centralių šalių atstovai pranešė rusų emisarams, jogei jie turi įgaliojimą tarties tiksliai apie ginklų sudėjimą, bet ne kitą.

Toki pranešimą rusai emisarai pavadino "gudruoju išsisukinėjimu."

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

TAIKAI ATRANDAMA PRIEŠGINUMŲ.

Rusai nesutinka su statomais jiems vokiečių reikalavimais.

Copenhagen, gr. 6. — Vokietijos su Rusija ir Rumunija atskirios taikos aptarimai sutinka priešginiavimus.

Iš Berlyno pranešama, kad rusai atsisako priimti vokiečių taikos sąlygas, taip kad jie nemano vokiečiams pastatyti ir savo sąlygas.

Laikinas ginklų sudėjimas tęsiasi kaikuriuose rytų karės fronto dalyse, anot oficialio iš Berlyno karės ofiso pranešimo.

Anot apturėtų žinių, vokiečiai rusams pastatė sekančias ginklų sudėjimo reikale sąlygas:

Vokiečių-austrų armijos visam fronte pasiliks dabartinėse savo pozicijose, bet rusų ir rumunų armijos turi atsimesti toloką galą už savo apsiginimo pozicijų, be to rusai ir rumunai turi atiduoti savo dalį ginklų.

Vokiečių-austrų karės nelaisviai Rusijoje turi but paliuosuoti, bet rusų nelaisviai Vokietijoje turi ten ir pasilikti, kaip darbininkai su išmintingai nustatytu užmokesniu.

Londone gauta žinia, kad rusai pas vokiečius pareikalavę, idant ginklų sudėjimo metu jie neperkeldinėtų savo kariuomenės iš rytų vakarinin frontan.

Tečiau vokiečiai atmetė šitą reikalavimą.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

VOKIEČIAI LAKUNAI UŽPUOLĖ ANGLIJĄ.

Užpuolime dalyvavo 25 lakstytuvai.

Londonas, gr. 6. — Apie 25 vokiečių lakstytuvai šandie anksti buvo užpuolę Angliją. 6 jų nuo viso burio atsiskyrė ir nuskrido bombarduoti Londoną.

Du lakstytuvu anglai numušė. 6 vokiečiai lakunai paimta nelaisvėn.

Bombos pagimdė gaisrą.

Londone pamestos bombos pagimdė kelis gaisrus, bet veikiai visi sukontroliuoti. Nuostoliai, manoma, bus maži.

Fieldmaršalas lordas French, Britanijos naminės kariuomenės vadas, apie tą užpuolimą praneša:

"Užpuolimas, kuriam dalyvavo apie 25 lakstytuvai, atlikta šandie rytu. Pirmoji užpuolikų grupė atskrido per Kent 1:30 ryte, pakeičiui pametė bombų įvairiose vietose. Antroji grupė pasirodė apie 3:00 ryte.

Sulyg šandie išleisto oficialio pranešimo Britanijos admiralicijos, anglų lakunai bombardavo vokiečių militarines įstaigas Belgijoje."

Daugiau mėnesio pirmutinis užpuolimas.

Šitas yra pirmutinis vokiečių ant Anglijos užpuolimas suvirš vieno mėnesio laikotarpiu. Pirm šito pakutinio kartu vokiečiai lakunai Angliją buvo užpuolę spalio 31 d. naktį. Tuomet užpuolime dalyvavo apie 30 lakstytuvų, pasiskirsčiusių į 7 grupes. Tuomet 8 žmonės nužudyta ir 22 sužeista.

Turbūt, blogas oras vokiečius visas laikas sulaukė nuo užpuolimo.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

NEPRIPAŽISTA BOLŠEVIKŲ.

Pekinas, Kinija, gr. 6. — Vietos Rusijos pasiuntinys, princas Kudašev, pasiremiant kitų Rusijos užsienių diplomatų priimtą politiką, atsisakė pripažinti bolševikų vyriausybės autoritetą.

Be to, rusai pareikalavo, kad vokiečiai pasitrauktų ir nuo Moon Sound salos. Bet vokiečiai ir tai atsisakė pildyti.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

RUMUNIJĄ YRA IŠTIKIMA.

Londonas, gr. 6. — Karės ofisas šandie paskelbė oficiali pranešimą, kuriam sakoma, jogei neteisėybė yra, kad Rumunija norėtų ginklų sudėjimo su centralėmis valstybėmis.

NAUJAUSIOS ŽINIOS

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

TRURO, N. S., gr. 6. — Šandie vakare gauta žinia, kad nuo laivo su amunicija eksplozijos turėjo žuti apie 2,000 žmonių Halifax'e. Didinę dalį miesto gaisras sunaikino. Sunaikintas miesto plotas išėsa dvi ketvirtaini myli. Laivas su amunicija buvo prancūzijos ir vadinosi "Mont Blanc."

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

STOCKHOLMAS, gr. 6. — Bolševikų užsienių reikalų ministeris Trockis pildė savo grąšinimus neišleisti iš Rusijos nei vieno anglo, kol Anglija nepaliuosuos visų rusų politikinių prasizengėlių. Daugeliui anglų, kuriems buvo išduota pasportai, dabar atimta.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

LONDONAS, gr. 6. — Anot oficialio iš Berlyno pranešimo, rusų fronte mušiai pertraukta dešimčiai dienų.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

WASHINGTON, gr. 6. — Suv. Valstijos plenuoja pagaminti nuo 150,000 ligi 200,000 lakstytuvų, kurių pagaminimas atsisiešas nuo 3 ligi 6 milijardų dolierių.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

LONDONAS, gr. 6. — Vokiečių lakunai šandie užpuolę Angliją 7 nužudė ir 21 sužeidė. 6 lakstytuvai pasiekė Londoną. Čia 3 žmonės nužudyta ir 10 sužeista.

GALIMA SIŪSTI ATVI- RUTES IR PO 1c.

Sulyg naujo pašto departamento parėdymo, kurs vakar paskelbta, atviručių siuntinėjimas tam pačiam mieste lėšuoja 2 centu paštos ženkleliais.

Tečiau atvirutės, aiškiau tariant, kortos su grynais paskelbimais, jei jos bus mašinėlė spausdintos arba ranka rašytos, gali but siuntinėjamos ir po 1c.

Tokios kortos turi but didesnės už paprastas paštos atvirutes ir ant jų iš prišakinės pusės neturi but padėta parašas "post card" arba "private mailing card," kaip kadi būdavo pirmiau. Kitaip ir už tokią kortą, kaip ir už paprastą atvirutę, reikia mokėti 2 centu paštos ženkleliu.

BRANGENYBĖ RUSIJOJE.

Ištrauka laiško, rašyto iš Petrogrado "Draugo" skaitytojui K. K. Paukščui, nuo jo giminių:

"Pas mus, Rusijoje, begalo viskas brangu. Juodos duonos svaras 13 kap., o kitur tai net 50 kap. Cukraus ir žvakių niekas negali gauti. Kiaušinių dešimtis 1 rub. 8 kap. Sviesto svaras 4 d. 20 kap. Bulvių svaras 20 kap. Agurkų dešėtkas 40 kap. Kopustų svaras 40 kap. Kiaulienos ruktos svaras 2 r. 80 kap. Šviežia mėsa 2 rub. Cukraus gauname 1½ svaro mėnesiui. Pieno kvorta 20 kap. Kvietinės duonos visai nėra. Rubų brangumas neapsakytas. Perkeli — 1 aršina 3 r. 20 kap. Muslino — 8 rub. Gelumbės — 25 rub. Batai darbiniai nuo 60 iki 70 rub. Geresni batai 120 rub. Kamašai 50 rub.

Žydai paliks milijonieriai, nes viskas jų rankose. Praeitą pavasarį socialistai žydalius truputį prigavo.

Byvo tai tais laikais, kada įvyko perversmės Rusijoje. Žydai labai norėjo, kad socialistai užviešpatautų Rusijoje. Taip ir įvyko. Tuomi tai laiku žydaliai daugiausia ir nukentėjo, ypač miestuose.

Socialistai gavę liuosybę pradėjo ją kreipti prieš žydalius. Pradėjo plėsti krautuves, emė nešti batus. Žydai sukėlė truksmą, verkdam pradėjo jų prašyti. Bet tie atkirsdavo, kad jie basi negali vaikščioti ir gana. Reikėjo ir pavalgyti, tai taip darė ir su valgomais daiktais.

Tais laikais gaujos išdykėlių "lygino" svietą ir plėšė kas ką išmanė. Bet su laiku buvo išrinkta naujos valdžios viršininkas, prasi-
dėjo geresnė tvarka. Nors maištininkai nesiliauja savotiškai veikę, bet visur palengva apsimalšina.

Mokyklos jau visur atdaros. Laukiame, kad kuogreičiaus viskas susitvarkytų. Tuomet, rasi, bus ramesnis gyvenimas."

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

PRANCUZAI DAUŽO VO- KIEČIŲ BATAREJAS.

Paryžius, gr. 6. — Oficialiai pranešama, kad prancūzų patroliai iš pietų nuo St. Quentin sugrižo su vokiečiais nelaisviais.

Dešiniąjam Meuse šone prancūzai pasekmingai apšaudė vokiečių batarejas, kurios smarkiai veikė fronte tarp Louvemont ir Bezonvaux.

Šiauriosose nuo Bezonvaux vokiečių ataka atmušta. Alzacijoje priešininko užpuolimas ir gi atmuštas.

S. V. PASIŲS KARIUOMENĖ I ITALIJĄ

GAISRAS HALIFAX'E; DAUG ŽMONIŲ ŽUVO

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

GAISRAS SUKONTRO- LIUOTAS.

ST. JOHN, N. B., gr. 6. — Čia gauta 2 valandą po pietų nepatvirtinta žinia, kad gaisras Halifaxe sukontroliuotas.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

1,000 ŽUVO NUO PLYŠI- MO HALIFAX'E.

Plyšo susidaužęs laivas su amunicija.

Amhest, Nova Scotia, gr. 6. — Dalis miesto Halifax gaisro apsiasta. Tai pasekmė dviejų laivų susidaužimo, kurių vienas, amerikinis, buvo prikraitas amunicijos.

Amunicijos plyšimas sugadino telegrafų ir telefonų linijų dinamą mašinas. Ir todėl Halifax neteko susinešimo su išlaukiniais miestais.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

1,000 ŽMONIŲ ŽUVO.

Montreal, gr. 6. — Pranešta, kad 1,000 žmonių žuvo ir keli laivai sudegė nuo plyšimo Rockingham uoste.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

KALTAS RAUD. KRY- ZIAUS LAIVAS.

Truro, N. S., gr. 6. — Pasikiau iš Halifax pranešta, kad laivas, kurs pagimdė susidaužimą su amunicijos laivu, buvo Raudonojo Kryžiaus dr-jos laivas.

RUSAI SUOMIUS BADU MARINĄ.

Londonas, gr. 7. — Kelios Suomijos maisto komisijos per švedijos spaudą atsiliepė į Skandinavijos šalis prašydamos suomiams pagalbos, anot gautos depešos iš Copenhageno.

Sako, kad stovis tiesiog desperatinis, kad Suomija neįstengs pati savęs išgelbėti ir kad tukstančiai šeimynų turės badauti, kol ateis pagelba.

Iš Haparanda pranešama, kad rusų kareivių organizacijos užgrobė dideles maisto kiekybes, gi iš Rusijos maisto atgabenimas į Suomiją visiškai sustabdytas.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

PASIŲS KARIUOMENĖ I ITALIJĄ.

Washington, gr. 6. — Žemesniojo kongreso buto užsienių reikalų komitetas šandie peržiūrėjo karės deklaraciją prieš Austriją ir pažymėjo, jogei Suv. Valstijos greitu laiku pasiųs savo kariuomenę į Italiją.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

ANGLAI APLEIDZIA SAVO VIETAS.

Londonas, gr. 6. — Trečiadienio vakare, sako šios dienos oficialis pranešimas, anglų kariuomenė atsitraukusi į pietvakarus nuo Nouvelles-sur-L'Escant ir Bourlon miško.

Pasitraukimas įvykęs vokiečiams nežinant ir be jų užkabinimo.

Cambrai fronte anglai savo linijas pastumėjo pirmyn į pietvakarus nuo La Vecquerie.

True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on December 7, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

17 LAIVŲ NUSKANDIN- TA I SAVAITĘ.

Londonas, gr. 6. — D. Britanijos admiralicijos oficialis pranešimas liudija, kad praeitą savaitę daugiau Britanijos laivų viršaus 1,600 tonų nuskandinta. Reiškia, nardančios laivės išnaudo emė smarkauti.

NUŽUDĖ ŽMONĄ IR PASIDARĖ GALĄ.

Pripažįstama buvęs nepilno proto.

Rockford, Ill., gruodžio 7. — Gruodžio 4 dieną anksti po num. 1023 Ninth gat. Joseph Bogovič (lietuvis? Red.) iš dvivamzdžio šautuvo nušovė savo žmoną, pasakui pats nusižudė.

Joseph Bogovič ėjo 46 metus, jo žmona keliais mėnesiais buvo jaunesnė. Paliko penki paaugusieji vaikai. Jauniausias vaikas 10-ties metų.

Tragedija įvyko ryte, tuojus po 6 val., kuomet dukterė Marie, 18 metų amžiaus, buvo išėjusi į darbą.

Paaškęjo, kad Bogovič ilgas laikas su žmona nesutikdavo. Vieną kartą jis savo žmoną buvo apleidęs. Šita ji suareštydinusi ir jis buvęs nubaustas kalėjiman. Pirm vienerių metų Bogovič buvo persipjovęs gerklę. Bet veikiai pagijęs.

"DRAUGAS"

Lietuvių Katalikų Dienraštis
Eina kasdien išskyrus nedėdies.

PRENUMERATOS KAINA:

Metams \$5.00
Pusmetui \$2.50
Perkant atskiras numerus po 2c.
Prenumerata mokama išankstine. Lai-
kas skaitosi nuo užrašymo dienos,
ne nuo Naujų Metų. Norint perrašyti
naują adresą, reikia prisiųsti ir
senas adresas. Pinigai geriausia sių-
sti išperkant kasoje ar ekspresu
"Money Order" arba įdedant pinigų
į registruotą laišką.
Redakcijai prisiųstieji raštai ir ko-
respondencijos negrąžinami, jei au-
torius, atsiųsdamas tokią raštą, ne-
pažymi ir neįrašo krasos ženkliuko
sugrąžinimui. Visokiais reikalais kreip-
tės adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.
1800 W. 46th street, Chicago, Illinois
Phone McKinley 6114

"DRAUGAS"

Lithuanian Daily Friend
Published daily except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.
1800 W. 46th street, Chicago, Illinois
Phone McKinley 6114, Estab. 1908

TERMS OF SUBSCRIPTION:
One Year \$5.00
Six Months \$2.50
Thursday's Edition \$2.00
At News Stands 2c a copy. Adver-
tising rates on application.

**MAŽEJA SALIUNŲ
SKAITLIUS.**

Amerikos salionai yra di-
džiausioji lietuvių darbinin-
kų nelaimė. Per eiles me-
tų tie salionai tukstančius
musų brolių pragaišino.
Vienus jų padarė skur-
džiais ir nepagydomais, ki-
tus be laiko nuvarė į kapus.
Salionai kitus tukstančius
lietuvių ištvirtino, padarė
juos nedoriausiais žmonė-
mis. Tukstančius šeimynų
pakrikdė.

Kai kurie musų veikėjai
tvirtina, kad jei ne tie ne-
lemti salionai, šandie lietu-
vių išeivija Amerikoje būtų
labiausia skaistesnė. Joje ne-
butų atsiradę tokių tautos
išgamų, kaip socialistai, ne-
zaležnikai ir panašios rū-
šies tautos šašai. Ačiū sa-
liunams, šandie tarp Ameri-
kos lietuvių nėra stipraus
susiklausymo, nes žymi lie-
tuvių dalis yra atsiskyrusi
nuo visuomenės.

Amerikos lietuviai darbi-
ninkai kas metai salionams
sukemša dešimtis milijonų
dolerių. Už tuos savo di-
delius sunkiai uždirbtus pi-
nigus pelnią vieniškos skur-
dą ir pragaištį.

Per ilgus metus musų
veikėjai su atsidėjimu dar-
bavosi, kad kokiuo nors bu-
dodu panaikinti tą pikta lie-
tuviuose darbininkuose. Iš-
dalies pasiekta tikslas. Bet
jis toksai nežymus, kad ne-
smagu apie tai ir minėti.

Tečiau keičiasi laikai, gi
sulyg šitų siaurėja ir lietu-
vių blogieji papratimai.
Kas svarbiausia, kad patįs
ėgiagimiai amerikoni pastaraisiais metais pakėlė be-
gailestingą kovą prieš sa-
liunus, prieš tuos visokių
piktadarybių lizdus.

Pradžioje tas darbas bu-
vo nelengvas. Alkoholis
perdaug buvo įsisunkęs ša-
lies gyventojų kraujan. Bet
vienur-kitur pergalėta di-
džiausios kliūtis. Šandie
kuone pusėje visų atskirų
valstijų pravesta prohibici-
ja — prievartinis uždraudi-
mas gaminti, gabenti, par-
davinti ir vartoti visokios

rūšies svaigalus. Tos visos
valstijos vadinamos "sausoni-
mis."

Dabar karės metu jau ir
pačiose "šlapiose" valstijo-
se apskunkinta svaigalų par-
davinėjimas. Visu karės
metu uždrausta gaminti al-
koholis.

Praeitą pavasarį senatas
pravedė pataisymą šalies
konstitucijoje, sulyg kurio
visoj šalyj turėtų but pra-
vesta prohibicija. Tą pa-
taisymą peržiūrės atskirų
valstijų legislaturas. Ir nuo
šitų didžiūmos noro priklaus-
o prohibicijos pravedimas.

Bet šandie jau ir be tos
prievaratos salionų skaitlius
žymiai mažėja. Prie sa-
lionų naikinimo žymiai pri-
sideda dabartinė karė.

Šitai ir Chicagoje salionų
skaitlius nyksta, nesulaiko-
mai mažėja. 1905 metais
Chicagoje buvo suvirš 8
tukstančiai salionų. Ir vi-
si salionininkai (tarp jų žy-
mi dalis lietuvių) darė sau
puikų pragyvenimą. Dau-
gelis jų praturtėjo kruvi-
nu darbininkų prakaitu, su-
sikrovė didelius turtus.
Tuomet salionuose budavo
atliekami visokie svarbiau-
siej lietuvių reikalai. Pa-
prastas išpurtes salionininkas
skaitėsi lietuvių darbi-
ninkų globėju, užtarė jų ir
teisėju. Ne veltui jų jam
krauta dideliais mokesčiais.

1905 metais Chicagoje,
kuomet salionai buvo la-
biausia įsigalėję, pravesta
parėdymas, kad vienas sa-
liunus tegalys but tik ant
500 gyventojų. Kaip be-
matai suvirš 2 tukstančių
salionų turėjo uždaryti sa-
vo duris, nes suvaržyta li-
cencijų išdavimas.

1906 metais už licencijas
padidinta mokesčiai. Po šio
to daugelis salionų gavo ga-
lą.

Bet didžiausias salionams
smugis užduota šimet, kuomet
Suv. Valstijos įstojo
karėn. Daugelis jų prany-
ko nuo gatvių kerčių.

Dabar Chicagoje yra ne-
pilnai 6 tukstančiai salionų.
Reikia tikėtis, kad už ke-
lių mėnesių jų skaitlius dar
labiau sumažės. Gi jei ka-
rė prasitęs ilgiau, salionai
išnyks patįs savaimi, be jo-
kios prievartos.

Ateinanti pavasarį salio-
nų priešininkai mėgins vi-
sai "nusausinti" Chicago.
Sakoma, kad su moterų pi-
liečių pagalba būtų galima
tas tikslas atsiekti. Tik
vargas tame, kad 150 tuks-
tančių moterų piliečių nėra
užsiregistravusių.

Tokius kada salionai nyk-
sta ir jie pranyks ir visuo-
se kituose miestuose, kur
jie yra plačiai paverę dar-
bo žmones. Nesunaikys
jų prohibicija, padarys
jiems galą karė.

Smagiau atsikvėps šalies
gyventojai, gi su jais ir lie-
tuviai pasveiks kunu ir dva-
sia. Susitaupys daugiau
pinigų, kurie po karės bus
labai-labai reikalingi. Dau-
gelinių prieis grįšti į laisvą
Lietuvą ir ten įsigyventi
tėvų žemėje. Be šito pri-
sies rupinties tautos ir ša-
lies reikalais. Tam tikslui
bus reikalingi pinigai.

SOCIALISTŲ KOMEDIJA.

Negana, kad kitose lietu-
vių apgyventose kolonijose
"socialistai" lošia įvairias
komedijas nuo kurių pilvo
liga pagriebia. Bet ir tarp
Valparaiso, Ind., lietuvių
moksleivių socialistų to ne-
stokuoja. Tik kaip jos nu-
dėvėtos, tai niekas neat-
kreipia atidžios. Užtai so-
cialistukai per "Naujienas"
dažnai pasijuokia iš musų
katalikų moksleivių, buk,
mes rašyti nemokame. Kad
jums kur plyniai pasuktų!
Mes rašyti nemokame? Kad
jau taip, tai del žaismės i-
mu surudijusią plunksną ir
paleidžiu ir visuomenę nors
vieną jūsų komediją.

Gruodžio 3 d. po pietų
šaltas vėjas plačiai nešiojo
socialistų aidą: "Extro su-
sirikinkimas!! Neatbutinai
ateik! extro susirikinkimas,
nepamiršk ateiti!!..." Nuo to
jū akordo net ir man galvą
paskauda. Maniau sau,
kad kokių jū šulas "gražų"
šposą iškiro ir pabėgo,
kaip tas Kaitis su skur-
džių pinigais. Bet ant ry-
tojaus pasirodė, kad aš
stambiai klaidą turėjau: vi-
sai ne taip buvo. Jū šu-
lai dabar yra atremti ir
rausčiai dar tik pusiau pa-
puvę — reiškia iki kol ne-
griesia pavojus. Tą lermą
tarp jų sukėlė dvi darbšios
Valparaiso lietuvių moks-
leivės — Pocevičiūtė ir Žil-
vitaite (Žilvitaite praeitais
metais prie socialistų kuop-
os prigulėjo). Visai ne-
tikėtai praeito penktadienio
"Naujienų" "Moksleivių
Keliuose" pasirodė jų dvi-
jų atsakymas tulai "Onytei
Darbininkei." Atsakyme
baigdamas teisybės žodžiu
išsireiškė: "Paliaukime
klause dolierinių marksiz-
mo klaidų, kurie žmonijai
veda prie gyvuliškumo! Netikė-
kime jų tuščius fra-
zėms!..." — Ak barzdotas
Markse! Kas darėsi, kuomet
perskaitė vietos socia-
listai. Tarsi, kaip tam asi-
lui but juokdaris rugie-
nės ausin įvertės, purkš pa-
rakas ir užsilepsnojo: "Ex-
tro mitingas, extro mitin-
gas. Jos mus dolieriniais
socialistais išvadino!"

Matyti, kad pirmą jie ne-
žinojo, jog socialistai fak-
tiškai tik ir pasirodo, kad
doleris jų ideja. Labai pa-
girtina, kad panelės paste-
bėjo tai, gal but pradės dau-
giau jie mąstyti ir supras,
kur link eina su savo rau-
donu kaklaraiščiu.

Taip. Jie savo "mitinge"
išrinko iš trijų narių komi-
tetą, kad šis užprotestuotų
panelių "neteisingiems pra-
simanymams." Dabar šie
riečiai ai avino ragą ir ką
susitikę pasakoja: "Aš nors
per naktį plunksnos kotelį
kramtysiu, bet ant "nete-
singo" straipsnio autorių ir
katalikų parašysiu. Parašy-
siu, kad jie čiaudės!"

Hm! Rašykite, brolyčiai.
Bet iš savo pusės pastebė-
siu: Ar tokis panelių užme-
timas nepereina ant visų so-
cialistų? Be abejo, kad ant visų.
Jei taip, tai, bro-
liukai, daugiau makaulės
pagremškite ir suskambykit
Suvienytų Valstijų centra-
linio socialistų bokšto var-

pą, lai visų tautų-tautelių
nykštukai suvažiuoja ir ap-
kalba: ką su tomis išmin-
tingomis mergelėmis ir ka-
talikais padaryti.

Beja, dar kelėtas karstuo-
lių kramto pirštus: kam jie
straipsnio autorę — O. Po-
cevičiūtę išrinko Literatiš-
kai Draugijai už pirminin-
kę sekančiam mokslo ber-
tainiui. Vieną penktadie-
nį kuone vienbalsiai išrin-
kome pirmin., o kitą penk-
tadienį, brakt! su savo
straipsniu, kaip ponias su
karieta ir išvažiavo. Mat,
nevisuomet galima atspėti,
iš kurios pusės rytoj vėjas
pūs.

Bravo, merginos! Visi
sukraskime ir parodykime
musų broliams darbinin-
kams, kokie aukso paukš-
čiai tie musų "socialistai."
Kad jau socializmas, tai te-
buna tikrojo to žodžio pras-
mė, o ne jo skraiste pelė-
sius dengti.

Tiesos Draugų
Pataikunas.

KUN. PATRICK FLYNN.

Gerb. kun. Patrick Flynn
yra kapitonu Prancūzijos ka-
riuomenėje. Jis jau dveji me-
tai kaip tarnauja apkasuose.
Jis nesenai buvo atsilankęs
Buffalo, N. Y. Bet netrukus
vėl žada važiuoti į Prancū-
ziją.

Kun. Flynn kalba prancu-
zų kalbos akcentu, bet anglų
kalba jam labiau žinoma. Ji-
sai gimė Paryžiuje iš airių
tėvų ir yra didis Airijos tėvi-
nainis. Jis buvo net prie Ver-
duno mušų fronto.

Kun. Flynn sako, kad
prancūzai labai protestavo
prieš emimą, kariuomenės
kunigų su šėdykle. Bet tas
tai tiesiog buvo Dievo pala-
ma. Kadangi esant kariuome-
nėi dideliu skaitliu kunigų,
nei vienas katalikas kareivis
neatsiskyrė su šiuo pasauliu
be palaiminimo. Daug kunigų
yra prie gešėjimo sužetis-
tųjų ir labai daug yra nešė-
jais iš mušio lauko sužetis-
tųjų. Prie paskutiniųjų priklaus-
o ir kun. Flynn. Šis darbas
yra pavojingiausias. Jie turi
eiti naktimis ir klausyti ar ne-
nugirs kur sprogimo ir de-
jimo sužetisčių. Jie yra visa-
da po ugnim priešų, bet jie
nesibijo, eina, nepaisydami
pavojų. Matyti kartais tokius,
katrie neša sužetisčių ir kartu
klaupia prie mirštančio sutei-
kti jam paskutinį palaimini-
mą.

Sulyg kun. Flynn pasako-
jo, karės lauke nėra žinoma
žmogaus tikybos. Daug kunigų,
pastorių ir rabinų kar-
tu valgo ir gyvena ir net gali.
Daug kartų pasitaiko, kad
mirštantys protestantai šau-
kiasi savo pastoriaus ir čia
pat esantis katalikų kunigas
jį apžiūri, arba pastorius, ra-
dės mirštantį kataliką, apžiū-
ri aną. Vieną kartą, kada ku-
nigas laimino mirštantį, krito
bomba ir jis buvo ant vietos
užužestas. Netoli buvęs rabi-
nas, paėmęs kryžių nuo vieno
kareivio lupų, prinešė kitam
pabučiuoti ir palaimino jį.

Apie Vokietiją kunigas
Flynn pasako: Vokietija jau
ne ta pati, kaip kad buvo
1914 metais. Nelaisviai paim-
ti sako, kad vokiečiai be vil-
ties, bet turi kautis su savo
priešininkais.

LIAUDIES MOKYKLA

Pagal Zakrzevskį ir kitus rašo Putinas

**RYTŲ RYMO IMPERLIJA
ARBA BIZANTIJA.**

Rytų Rymo imperija ir
barbarai.

Skaldomos pajėgos silps-
ta ir greičiau nyksta. Pa-
našiai atsitiko ir su plačiaja
Rymo imperija, kuri buvo
užėmusi beveik visą tuomet
žinomąjį pasaulį. Žydėjo
ir tvirta buvo imperija, ko-
lei ją valdė vienas valdovas.
Rymo imperija nusilpo, o
pagaliaus ir visai išnyko,
kai vienybės nebeteko.

Pirmutinis valdovas Ry-
mo imperiją padalino į ke-
turias dalis savo pagalbi-
ninkams — tai žiaurusis
krikščionių persekiotojas
Diklecijonas. Jo ipėdiniai
taipgi mėgo imperiją dalinti
savo pagalbininkams.

Vienok visi tie imperijos
dalių valdytojai budavo pa-
lankūs Rymo imperatoriui
ir jo visame klausydamo.

Imperatorius Teodozijas
Didysai vėl buvo sugebęs
vienas imperiją valdyti. Bet
mirdamas (395 m.) jisai pa-
dalino imperiją dviem savo
sunam: Arkadijui pavedė
Rytų imperijos dalį, kuri
vėliau ėmė vadintis Bizanti-
ja arba Grekų imperija su
sostine Konstantinopolyje,
o Honorijui — Vakarų, ty,
pačią Rymo imperiją. Nuo
to laiko tos dvijena impe-
rijos dalys jau niekuomet
nebebuvo suvienytos.

Puolus Vakarinei, Rytų
Rymo imperija dar gyvavo
apie tukstantį metų. Ne-
buvo ir jina liuosa nuo bar-
barų antpuolių. Bet impe-
ratoriai mokojo vaduoti,
šiokiuo ar tokiuo būdu pra-
silenkdami neprašytų sve-
čių. Pasitaikydavo ir tai,
kad kaiduriams aršesniems
barbarams net donė impe-
ratoriai duodavo, kad tik
tie ramybę šaliai duotų.

Justijonas Didysai.

Iš Arkadijaus ipėdinių i-
žymiausias buvo tai impe-
ratorius Justijonas Didysai,
Slavų kilmės. Jo dėdė,
Justinas, vaikas budamas,
nuvyko Konstantinopolin
laimės paieškotų. Šionai
jisai įstojo kariuomenėn
tarnauti. Ir taip Justinui
viskas laimingai klostosi,
kad pailgiais tapo impera-
toriaus gvardijos viršinin-
ku, o vėliau apėmė ir patį
sostą. Numirdamas impe-
ratorius Justinas savo ipe-
diniu paliko Justijoną,
kuris viešpatavo nuo 527 li-
gi 566 metų.

Imperatorius Justijonas
buvo žymus tuo, kad visą
savo viešpatavimo laiką ru-
pinosi savo imperijos gero-
ve ir jos sutvirtinimu. Tu-
rėdamas nepaprastai talen-
tuotą vyrą karės dalykuose,
Justijonas praplatino impe-
riją, prijungdamas seniau
prigulėjusių Rymo imperi-
jai šalių. Ir taip, įžymus
karvedžiai — Belizarijus ir
Narzevas — prijungia prie
Justijono viešpatystės Šiau-
rių Afriką (ty. Vandalų ka-
karalystę), Siciliją, Sardi-
niją ir Ispanijos dalį; pas-
čiau Belizarijus apgalėjo
Persus, kurie užpuolėdė-

vo Rytuose Siriją ir Bulga-
rus, atėjusius nuo Volgos u-
pės į Dunojų, kurie terpdavo-
si imperijon, teriodami
Trakiją lig Konstantinopo-
lio.

Konstantinopolyje, lygiai
kaip Ryme, žmonės labai
mėgo cirke (tokiam teatre)
visokius reginius, ypatingai
lenktynes arkliais. Vyrse-
nieji bėgūnai skirdavosi
nuo kitų tam tikra apsil-
kimo spalva, kurį savo ap-
sukrumu stengdavosi ingy-
ti tarpe žiurėtojų ypatingą
globą. Panašiu būdu susi-
darė tam tikros cirkininkų
partijos, vadinamos pagal
rubių spalvas: žymiausios
buvo tai Žalioji ir Mėlinoji
partijos, kurios tarp savęs
labai kaudavosi.

Justijono pati Teodora
buvo žemos kilmės moteriš-
kė, bet gana išmintinga. Ji-
nai pirma buvo cirko lošikė
(aktorė), prigulėjusi Mėli-
nųjų partijai, nes ažiileji at-
stūmė nuo savęs. Tapusi
imperatore, Teodora, žino-
ma, globojo Mėlinuosius.

Vieną kartą, butent kai
Justijonas labai linksmino-
si cirke (buvo tada metinė
diena, kurią jisai apėmė so-
stą), abidvi cirkininkų par-
tijos apleido cirko ir pakė-
lė maištą. Penkias dienas
maištininkai užė po miestą
ir net buvo apšaukę sau ki-
tą imperatorių. Kariuome-
nė svyravo, nežinodama,
kurios pusės laikytis. Jus-
tijonas jau buvo norėjęs
bėgti iš Konstantinopolio,
bet jį sulaikė išmintingoji
pati Teodora, intikindama
vyrą, kad geriau esą mirti
su vertybe, negu daryti sau
gėdą. Tuotarpu ištikima-
sai imperatoriaus pulkvedis
Belizarijus, surinkęs kiek
ištikimųjų, užpuolė cirko,
kur riaušininkai su naujo-
ju imperatorium linksminosi,
išmušė Žaliųjų partiją, ir
sukilimas buvo numaldytas.

Svarbiausias Justijono
vidujinio rėdo vaisius yra
tai, kad jo rūpesčiu buvo iš-
leista Teisių Kodeksas (rin-
kyns), sudarytas iš Rymo
įstatymų ir imperatorių vi-
sokių įsakymų. Tasai Ko-
deksas taip buvo svarbus,
kad net ir dabar tarnauja
Europos įstatymų leidėjams
kaipo pavyzdys.

Toliau Justijonas pagar-
sėjo, pastatydamas didelę ir
puikią Šv. Zofijos bažnyčią
Konstantinopolyje. Toji ba-
žnyčia buvo taip puiki ir
graži, kad imperatorius Ju-
stijonas, užbaigęs darbą, su-
šuko: "Aš perviršijau tave,
Salemonė!" Šv. Zofijos
bažnyčia (dabar paversta
turkų šule) yra taip vadi-
nomo bizantiškojo stiliaus
pavyzdys.

Prie nanjos Union geležin-
kelio stoties, katra pora metų
kaip buvo statoma ir katra
lėšiosianti apie 50,000,000
dol. sustabdyta darbai iki ka-
rės pabaigos. Priežastis tame,
tai stoka plieno ir darbininkų.
Taipgi pervežimas reikalingos
medžiagos pasunkėjo.

**SUSTABDĖ DARBĄ PRIE
NAUJOS UNION STOTIES.**

Prie nanjos Union geležin-
kelio stoties, katra pora metų
kaip buvo statoma ir katra
lėšiosianti apie 50,000,000
dol. sustabdyta darbai iki ka-
rės pabaigos. Priežastis tame,
tai stoka plieno ir darbininkų.
Taipgi pervežimas reikalingos
medžiagos pasunkėjo.

Prie nanjos Union geležin-
kelio stoties, katra pora metų
kaip buvo statoma ir katra
lėšiosianti apie 50,000,000
dol. sustabdyta darbai iki ka-
rės pabaigos. Priežastis tame,
tai stoka plieno ir darbininkų.
Taipgi pervežimas reikalingos
medžiagos pasunkėjo.

**SUSTABDĖ DARBĄ PRIE
NAUJOS UNION STOTIES.**

Prie nanjos Union geležin-
kelio stoties, katra pora metų
kaip buvo statoma ir katra
lėšiosianti apie 50,000,000
dol. sustabdyta darbai iki ka-
rės pabaigos. Priežastis tame,
tai stoka plieno ir darbininkų.
Taipgi pervežimas reikalingos
medžiagos pasunkėjo.

Klausk Savo Groserniko

**SCHULZE'S
BUTTER-NUT
BREAD
SCHULZE'S
CAKE
VICTOR
RYE BREAD
WITH THE REAL RYE FLAVOR**

Parduoda Grosernikai

CICERO, ILL.

Norints vietinės Katalikų
Spaudos Savaitės komisijos
susirinkimai ir dažnai laiko-
mai, bet darbo ir apkalbėjimų
jai yra begalės. Ir kurgi ne-
bus, jeigu susirenka vis parin-
ktieji iš visokių draugijos
sluogsnių žmonės, pilniausi
praklinių troškimų.

Taigi gruodžio 2 d. vietos
bažnytinėje svetainėje buvo
tos komisijos susirinkimas. Iš
raportų pasirodė, kad visi jos
nariai su noru veikė. Praeiti
keli vakarai davė ir šiek-tiek
pelno. Draugijos remia tą mu-
sų praklinų darbą. Štai Sal-
džiausios Šird. V. J. draugija,
L. D. S. kuopa, Moter. Sąj. 2
kp. per savo vakarus leido pla-
tinti svetainės katalikų lite-
raturą. Už tai joms reikia
tarti labai širdingą ačiū.
Agentams buvo padalytos gat-
vės. Prie agentavimo du ge-
rai žinomi veikėjai St. Dan-
noras ir J. Zalagenas apsiėmė
pasidaruoti.

Kitas susirinkimas bus
gruodžio 16 d. toje pačioje
svetainėje pirmą val. po pie-
tų. Nutarta visiems nusiimti
fotografiją tą dieną. Taigi ne-
pamirškite, atsilankykite visi
tą dieną.

Pr. Zdankus, raštin.

**FEDERACIJA DARBUOJA-
SI.**

Chicago's blaivininkai ne-
miega, Jie šiomis dienomis iš-
siutinėjo į visas didesnes pra-
monės įstaigas, kviesdama jų
savininkus prisidėti prie at-
einančio pavasaryj darbo, ap-
sausinimo Chicago's nuo svaig-
alų. Lietuviai blaivininkai
tam jų geram darbui nuošir-
džiai pritaria ir mano kiek ga-
lint prisidėti.

PLATINKIT "DRAUGĄ".

Tel. Drovers 7042

Dr. C. Z. Vezelis
LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą.
4712 So. Ashland Ave.
arbit 47-tos gatvės

Jūsų pinigai turi būti pa-
dėti geroje saugioje val-
stijos bankoje

SECURITY BANK

OF CHICAGO
137 N. Dearborn Street
Kamp. Corporation B.

3% ant Jūsų Pinigų

Atlaik. Pateiktas ir išmokami
Vakarais iki 6 valandų
Sutartiniai pinigai ant Namų

Persikūnimo pinigai /
Europą ir galima gauti
Laivokartas.

Stocks ir Bonds Perkami ir Pardu-
dami veiklus darbas. Andrews & CO.
108 So. La Salle st., uždeta 1906 m.

Lietuviai Amerikoje

GRAZUS VAKARAS.

Waukegan, Ill. — Lapkričio 25 d. Šv. Antano draugija buvo surengus puikų vakarą. Statė scenoje triveiksmį veikalą "Prieš vėją nepapusi". Lošėjai savo roles atliko labai pagirtinai. Šv. Antano draugija turia širdingiausių ačių vietiniais. L. Vyčiams už jų prisidėjimą prie šio vakaro programos.

Žmonių atsilankė labai daug ir, kaip girdėti, tai visi buvo pilnai užganėdinti.

Labai malonu pranešti žmonėms, kad vietiniai lietuviai jau pradeda susiprasti ir skaitlingai lankosi į katalikų surengtas pramogas. Turime būti "dėkingi" ir mūsų socialistams už jų atsilankymą šiame vakare. Nabagėliams gal buvo neramu savo tuščioje svetainėje.

Lai buna garbė Šv. Antano draugijai už surengimą taip gražiausio vakaro. Linkėtina, kad ji ir toliaus gražiai darbuotusi.

Waukeganietis.

TAUTININKŲ PRAKALBOS

Worcester, Mass. — Lapkričio 25 dieną, 7:30 vakare, Warnon teatre, buvo surengtos A. L. T. S. 16 kuopos prakalbos. Kalbėjo Strimaitis iš Bostono.

Turinus jo kalbos buvo dvejopas: pirmiausiai kalbėjo apie senovės laikus, baudžiavą ir dabartinį žmonių gyvenimą. Kalbėdamas apie tai, vis įkaskavo katalikus, nors "klerikalais" juos pavadina mas. Kaip matyti, pas laisvamanius dar neprapuolė noras šmeižti katalikus.

Žmonių buvo pusėtinai burelis ir visi gražiai užsilaikė. Priežastis tos tvarkos, tai stoka cilių, kurie kaip kartas rengė kolį tai koncertą, bet matydami nieko nepelnysią, uždare svetainės duris ir kaip kartas visu urmu, kada Strimaitis pradėjo antrą dalį savo kalbos apie bolševikų viešpatavimą Rusijoje, suužė visi svet. Strimaitis savo kalboje nupeikė ir pasmerkė bolševikų elgimąsi Rusijoje. Tas nupeikimas labai mūsų išgarmoms nepatiko ir pabaigoje kalbos emė duoti kalbėtojų visokius klausimus. Pubugės Strimaitis tų klausimų prasišalino nuo scenos. Tuokart pakilo tikra Babilionija. Rėkė kiek kas galėjo, kol ant galo visi likosi išvaryti iš svetainės. Tai tokios pas laisvamanius ir raudonkakių prakalbos! Manau, kad visur jie tą patį veikia.

Reporteris.

L. VYČIŲ DARBAI.

Worcester, Mass. — Lapkričio 28 d. L. Vyčių 26 kuopos pastangomis buvo sulaušta du veikalai: "Prieš vėją nepapusi" ir "Aš numiriau". Žmonės, nors ir buvo pusėtinai, parapijos svetainė. Žmonės nors ir buvo pusėtinai nuvargę, nes du vakarai prieš tai Račūnas judamus paveikslus rodė, vienok L. Vyčių vakarą skaitlingai susirinko. Grojo puiki orkestra

ir visi žmonės vakarą labai užganėdinti. L. Vyčių teatr. ratelis žada statyti vėl du gražiu veikalus. Valio Worcesterio L. Vyčiai!

V. M. C.

L. VYČIŲ VEIKIMAS.

Chicago Heights, Ill. — Lapkričio 28 d. vietos L. Vyčių 84 kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą. Susirinkimui suėjo visi L. Vyčiai ir dar 3 nauji prisirašė. Jonas Šukys, Petras Šimkus ir Ant. Bučnys. Buvo renkama kuopos valdyba 1918 m. Išrinkti: Petronėlė Eičukė — vicepirma, ir Magdė Vitkauskaitė — raštin. Kiti visi pasiliko senieji.

Tartasi taipgi surengimu vakarų tuojaus po Kalėdų. Bus du vakarai. Vienas naudai kuopos, kitas Šv. Onos draugijos. Nors veikalai dar nerinkti, bet netrukus komisija imsis darbo.

Ypatinga dėka vietos Vyčių jaučiasi kalti gerb. kun. kleb. A. Baltušui už jo neuilstantį darbštumą, kaip tau tiškoje taip ir dvasiškoje dirvoje. Tuom paragina ir vietos vyčius dar daugiau darbuotis tėvynei ir Bažnyčiai. Valio L. Vyčiams! Vytis.

ROCKFORDO KATALIKAMS ŽINOTINA.

Rockfordo mieste ir apylinkėse atsirado keistų apgavikų, kurie pardavinėja plotkeles lietuviams. Taigi šiuom pranešu Šv. Petro ir Povilo parapijonams, kad aš pats jas išdalyčiau. Jos bus sudėtos gražuose kopertuose, ant kurių bus atpausta taip: "Su pasveikimu švenčių Užgimimo V. J. Kristaus ir su Naujais 1918 Metams. Vargonininkas R. N. Baršis, prie Šv. Petro ir Povilo parapijos, 1534 So. West st., Rockford, Ill.

Jeigu kas atneštų jums be viršminėto paaiškinimo, tai tokį apgaviką turitė teisę smerkti pagal jūsų nuojuros arba geriau man telefonu (Main 3969) praneškite. Aš žinosiu, ką su juo padaryti. Su godone.

R. N. Baršis,

vargon.

Šv. Petro ir Povilo parap.

AMERIKOS TEISME.

Advokatas: — Šitas vyras nėra beprotis ir nekados nebuvo. Laikyti jį bepročiu namuose yra smugis prieš žmogaus teises, yra grovimas laisvės.

Teisėjas (pertraukdamas): — Bet ar ne tamsta dar praeitą savaitę, kuomet tas vyras buvo teisiamas už žmogaus užmušimą, ar ne tamsta mėginanti intinkinti, kad jisai yra pasiutęs beprotis nuo pat gimimo?

Advokatas: — Žinoma, bet tamsta juk netiki, kad prisiekintieji turi tiek proto, kiek tamsta.

SKAITYKIT IR PLATINKIT

"DRAUGAS"

PARARGA!

TIKRAS Radiolite naktiniai ir dieniniai laikrodžiai dirbami tiksliai Robt. H. Ingersoll & Bros. Tėmykite vardą **INGERSOLL** ant ciferblato.

Tikras Ingersoll Radiolite tikrai parodo laiką tamsioje nenešant j šviesos, turi tikrą radiumą. Užtenka šviesos drylikai metų arba daugiau.

Ingersollis yra visuomet garantuota kaip geriausi laikrodžiai. Jie yra daugiausiai pagarsėję laikrodžiai visame sviete.

Radiolite Modeliai \$2.50 iki \$5.50
Viso kito Modeliai \$1.35 iki \$6.00

Ingersoll Radiolites

NUSIPYRK MOSTIES

..Tai BUSI GRAZUS! Ją išdėta Mentholum Co. Prieš eisiaus gult ištepk veidą mostia per ke la vakarus, o padarys veidą tūr ir skaisčiu baltu.. Toji mosti šima plėmus raudonus, juodus ar ba blakus ir prašalina visokių spuogus nuo veido. Kaina dežutės 50c. ir \$1.00. Pinigus gali siųsti ir stamponis.

J. RIMKUS,
P. O. Box 36, Holbrook, Mas.

Tel. McKinley 5764
Dr. A. K. RUTKAUSKAS
Gydo visokias Ligas
3457 So. Western Blvd.
Kampas W. 35 gat.

Dr. G. M. GLASER
Praktikuoja 25 metų
Gyvenimas ir Ofisas
2149 S. Morgan St. kėrtė 32 st.
Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškų, Vyriskų ir Vaikų
Taipgi Chronikų Ligų.
OFISO VALANDOS:
Iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po piet
ir nuo 8 iki 8:30 vak. Nedėliomis
vakarais ofisas uždarytas.
Telephone Yards 457

Dr. A. R. Blumenthal O. D.
Akų Specialistas
Patarimas Dykl
Ofiso Adyenos nuo 9 iš ryto iki 9
val. vakarė Nedėlioms 9 iki 12.
4649 So. Ashland Ave. Kamp. 47 St.
Telefonas Yards 4317.

AR ESI GIRDEJES?
Kad žmogus gali pasigražinti sau veidą ir įgyti ilgus plaukus. Prisiųsk stampą ir gausi visas informacijas.
DISTRIBUTOR FOR WILBERT CO.,
42 Vine St., Montello, Mass.

MASTER SYSTEM
Cia Yra Jūsų Proga
Gauti gerą darbą ir daugiau pinigų.
Visur reikalinga daug kirpėjų, triemerų, rankovių, kišenų ir skylių dirbėjų. Taipgi prosių ir siuvėjų elektros mašinomis. Darbai laukia. Atelkite dienomis arba vakarais. Lengvi mokėsčiai.
Specialiai kursai merginoms formų kirpimui pritaikinti ir siuvime — \$15.00.
Patronos daromos pagal Jūsų mėgė stailės arba dydžio, ir būle madų knygos.
MASTER DESIGNING SCHOOL
J. F. Kamicka, Perdėtinis
128 W. La Salle gatvė, Embarras
456-457, prieš City Hall

Dr. POVLAS ŽILVITIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas,
3203 So. Halsted St., Chicago.
Tel. Drovers 7179

L. KLEIN
HALSTED & 14TH STS.

Šis Grafonola ir 10 Dubeltavi Lietuviški Rekordai (20 įvairūs pasirinkimai.)

92.50

Ant Lengvų Išmokėsčių
Gailma išsirinkti gzuolo ar ar mahogony medžio su vieta kabinėta rekordomis. Padirbtas taip kaip ir augštesnės kainos mašinos gerai.

Kitos Mašinos Žmos iki \$17.50

Didelis Rinkinys Rekordų

Lietuviai pardavė visuose depart. patarnaus prielankiai Jums.

Didelis rinkinys rekordų, bene dainos ir ant kitokių instrumentų. Rekordus grojam jums veltui.

Bevo
A BEVERAGE

Buk tikras kad gautum teisinga. Yra daug imitacijų. BEVO nebutų taip pasekmingas kaip jis yra. Bet BEVO skanumas turi Saazer Apynių, bet skanumas ir gerumas ir grynumas randasi BEVO tiksliai.

Reikalauk teisingo — užteigose, restoranose, krautuose arba vais tynčiose pikninkuose, baseball dar žuose, soda fountains, ir kitose vietose kur blavius gerimai yra pardavinėjami. Tegul tau matant atydaro butelį ir persitikrink kad viršus turi lape. Tavo groserninkas tau pristatys.

ANHEUSER-BUSCH
ST. LOUIS.

Sekančios Knygos Gaunamos "Draugo" Knygyne.

Visiems savo prieteliams patariame skaityti ir platinti mūsų išleistas knygas.

Užsisakant knygas visad reikia pažymėti knygos numerį ir vardą. Pinigus reikia siųsti iškalno išperkant money order arba registruotame laiške. Mažiausio dolerio galima siųsti krasos ženkleliais.

- No. 38. Braižiniai. Tai labai įdomios apysakaitės. Kalbą lengvi. Parašė Skruzdė. Chicago, Ill. 1915...45
- No. 82. Huckleberry Finnas. Mielam laiko praleidimui patartina šią apysaką, kalba lengvi ir knygos intalpa interesuojanti, vertė Jonas Kmitas...75
- No. 197. Oliveris Twistas. Tai viena iš geriausių nu sisekusių vertimų garsaus anglų rašytojo Charles Dickens. Apsaką, kurią myli senas ir jaunas, bėd nas ir turtuolis; neapsivili si gavęs šią knygą. Vertė Jonas Kmitas, 520 pusl...\$1.00
- No. 355. Degtinė. Viešaveiksmis scenos vaidzėlis. Lenkiškai parašė Kaz. Goralezyk, vertė Adolfas Vėgėlė. Tinkas scenai veikalėlis...10
- No. 294. Kas Bailys? Labai juokingas ir tinkantis scenai lengviai sulošiamas vaidzėlis...15
- No. 398. Katriutė. Triveiksmis dramos paveikslėlis iš liaudies gyvenimo...15
- No. 401. Karės Metu. Vaidzėlis iš lietuvių gyvenimo 3-juose aktuose, užimantis ir tinkantis scenai...15
- No. 735. Lietuvos Istorija. Sutaisė Pranas, Trumpas Lietuvos Istorijos vadovėlis, tinkas mažiems ir suaugusiems, 112 pusl...25
- No. 819. Kokia Autonomija Lietuvai Reikalinga: (Autonomija ar Savivalda?) parašė J. Gabrys...10
- No. 822. Lietuvių Tautos Memorijalas. Parašė ir indavė Tautų (Rassiy) Kongresui Londone atsibusiam liepos 26-29 1911 m. J. Gabrys. Vertimas iš prancūzų kalbos dalis 1 Wilkes Barre, Pa., 1911, pusl. 12...10
- No. 843. Tiesos žodis Socialistams. Parašė Kunigas. Trečia laida. Tai geriausia knygelė pažnyimui kas tai yra tie mūsų lietuviškieji socialistai bei "ci-eilistai". Su paveikslais...10
- No. 950. Užkrečiamųjų Ligų Išsipletojimo Budai ir Kova Su Jomis. Sutaisė Dr. Graičiūnas...15
- No. 959. Apsvarstyk! Atlikusiems misiją paminklelis; parengė Tėvas Kapucinas...5
- No. 1020. Plati šv. Istorija Seno ir Naujo Įstatymo. Parašė kun. D. Bončkovskis. Vertė Dalį 1-ą kun. V. Mironas, Dalį 11 kun. K. Kazlauskis. Su paveikslais perspausta sulyg J. Zavadzko 1905 m. laidos. Drutais poperos aparais, viso 272 pusl...\$1.00
- No. 1022. Trumpa šv. Istorija Seno ir Naujo Įstatymo. Parašė kun. I. Šuster. Kieto popero aparais...25
- No. 1050. Reikalingiausios giesmės, bažnyčioje šv. Kazimiero dryos. leidinį...3
- No. 1099. Krikščioniško Mokslo Katekizmas, dalis 1. Surengtas ir užgirtas trečiojo Baltimores Koncilijaus. Pagal anglišką sutaisė kun. F. B. Serafinas. Talpina trumpius klausimus ir atsakimus pritaikytus pradėdamiems skyriams. Kaina...15
- No. 1100. Krikščioniško Mokslo Katekizmas, dalis 11. Surengtas ir užgirtas trečiojo Baltimores Koncilijaus, pagal anglišką, sutaisė kun. F. B. Serafinas. Šitame katekizme sutalpinti klausimai, pritaikyti augštesniems mokyklų skyriams. Gražus išleidimas. Kalba lengva ir aiški. Kaina...25
- No. 1105. Trumpa Lietuvių kalbos Gramatika. Sutaisė Mokytojas Juoz. Damijonaitis, vietinis Lietuvių Kalbos vadovėlis tinkas mokyklose ir patiems per savę mokinties, poperos apd...35
- No. 1133. A. B. C. Pradžiamokslis. Sutaisė J. Damijonaitis, drobės apdar...25
- No. 1134. Skaitymo Pradžiamokslis, sutaisė J. Damijonaitis, dalis 11...35
- No. 1135. Vaikų Žvaigždutė. Bendoriaus, dalis 1, kieto poperos aparais...25
- No. 1136 Vaikų Žvaigždutė. dalis 11, kieto poperos apd...35
- No. 1187. Blogi Kudikų Papročiai, su paveikslais, parašė Dr. A. L. Graičiūnas; kiekvienai motinai ši knygelė patartina perskaityti...20
- No. 1214. Lietuvos Vyčių Dovanėlė. Parašė kun. Dr. M. Gustaitis. Puikus veikalėlis ir tikra dovanėlė. Kiekvienas, jaunikaitis bei mergaitė privalo įsigyti Vyčių Dovanėlę. Chicago, Ill. 1915, pusl. 28...10
- No. 1219. Šv. Kazimieras Lietuvos Karalaitis. Ypatinai jaunomenei patartina skaityti ir platinti šį knygelę...20
- No. 1916. Lietuvių Katalikų Metrašitis. Redagavo kun. P. Lapelis. Yra tai viena įdomiausių knygų lietuvių kalboje. Cia rasi daugelį paveikslų mūsų veikėjų; aprašymą lietuvių organizacijų, parapijų, draugijų, draugijelių. Visokių informacijų, dainų, pasakalių ir tt. Kiekvieno lietuvių grįžioje privalo rasti šį knygą. 448 pusl. popero apd...75
- Drutais drobės aparais...\$1.20
- Užsisakydami virš minėtas knygas ar klausdami informacijų adresuokitė:

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago Ill.

CHICAGOJE

Penktadienis, gruod. 7 d. Šeštadienis, gruod. 8 d.
Šv. Ambraziejaus vys. dakt. Nekaltos Šv. P. Prasidėj.

CICERO, ILL.

Kad veikti, tai veikti.

Vietinė Katalikų Spaudos Savaitės komisija deda visas pastangas katalikų spaudos delei. Nemažai žmonės naudos apturėjo iš komisijos vakaro, surengto su prakalbomis gruodžio 3 d. Apgailėtina, kad mažai žmonių apsilankė.

Pirmiausia gražiai padėklemavo J. Johnsoniūtė, "Pasišventęs pasiekti tikslą". Po to buvo diskusijos veikalo pavydė. Gaspadorium buvo M. Dambrauskas. Socialistų būdingieriumi buvo M. Mažeika. Katalikiškų laikraščių agentu buvo V. Stulpinas. Pastaruoju du ilgai diskutavo gilindamiesi politikon, ekonomijon, etikon ir tt. Iš jų ginčų žmonės daug ko pasimokino. Tatgi ačių jiems už tai.

Po to sekė deklamacija "Atsisveikinimas", kurią sakė Izabelė Jurkiūtė. Kalbėjo gerb. kun. A. Ežerskis. Paskui Iz. Jurkiūtė, Jul. Johnsoniūtė ir Mag. Senarčiūtė padainavo "Ukanos dienos".

Vietinė Sp. Sav. komisija labai yra dėkinga seserims mokytojoms už išlavinimą mergaičių. Abelnai, vakar visi buvo užganėdinti ir išsinešė labai daug įspūdžių ir pasimokinių.

Pr. Zdankus.

TOWN OF LAKE.

Šv. Agotos draug. susirinkimas.

Gruodžio 2 d. Šv. Kryžiaus parap. svetainėje Šv. Agotos Moterių ir Mergaičių draugija turėjo susirinkimą.

Po apšvarstymo draugijos bėgamyjų reikalų rinkta nauja 1918 m. valdyba. Valdyba pasiliko ta pati, apart vicepirmininkės, kurios vietą užėmė p-lė Brenzaitė.

Pabaigoje draugijos narės suteikė puikią dovaną savo pirmininkei p. Beržinskienei už jos uolų darbavimąsi draugijos labui.

Pažymėtina, tai augimas ir geras pasilaikymas šios draugijos.

Pranienė.

T. F. narių susirinkimas.

Gruodžio 2 d. vietos parap. svetainėje buvo T. F. 39 skyriaus narių susirinkimas.

Pirmiausia kalbėjo apie ateinančių gruodžio 9 d., vakarą. Tas vakaras bus vietos parapijos svetainėje. Paskui buvo rinkta nauja 1918 m. skyriaus valdyba. Pateko sekančiai:

Pr. Veryga — pirmin., J. Vasilauskaitė — vice-pirmin., V. Stancikas — prot. raštin., J. Purtokeas — finansų raštin., M. Šiaučiuvenas — išdėkimas, L. Tirunaitė ir M. Mikšaitė išdo globėjos.

Petronelės Zentas.

Apiplėštas.

Frank Machoski, 2315 W. 47 gat., pasiuntinys Southwest State banke, po tiltu, Racine ir 49 gatvių, buvo užpultas trijų plėšikų. Atimta 284 dol. pinigais ir 128 dol. čekiais.

BLAIVININKŲ APŽADAI.

Rytoj vakare Šv. Jurgio bažnyčioje L. R. K. Pilnųjų Blaivininkų 27 kuopos nariai bus priimti prie pilnos blaivybės ir po mišparų padarys viešus apžadus nevertoti svai galų, kurie skandina netik žmogaus dvasią, bet ir kuną traukia į vargą. Visi, kurie prijaunčiate blaivybei ir norėtumėte būti mūsų 27 kuopos nariai, taipgi visi jau esantieji šios kuopos nariai malonėkite susirinkti bažnytinės svetainės rytoj neveliau 7 val. vakare, kur busite surašyti ir iš ten eisime bažnyčion.

Susirinkimas blaivininkų 27 kuopos bus pirmadienį, gruodžio 10 d., vakare, toj pačioj svetainėje.

J. T.

BRIDGEPORTAS.

Am. L. R. K. Federacijos komiteto susirinkime, gruodžio 3 d. "Kalėdiniam Fondui" aukavo sekanti nariai:

Kun. I. Albavičius		\$5.00
Kun. H. Vaičiūnas		5.00
Kun. F. Kemėšis		1.00
Jurgis Zakas		1.00
Jurgis Tumasonis		1.00
Alek. Budreckis		1.00
Juozas Garuckas		1.00
Vincas Petrauskas		1.00
A. Nausiedienė		1.00
Kaz. Buras		1.00
A. Gilienė		1.00
D. Adomaičiūtė		1.00
P. Freitkaitė		1.00
E. Urbaičiūtė		1.00
E. Dargaitė		1.00
K. Česnakaitė		1.00
P. Preitkaitė		1.00
J. Leščauskis		1.00
O. Balsaitė		1.00
L. Šimutis		1.00
Jurgis Petkus		1.00
S. Mileriūtė		1.00

Viso — \$30.00

Reporteris.

PRAPERČIŲ SAVININKAMS GRASINA.

Savininkai praperčių, katrie nėra užsimokėję "special assessment" taksų 1916 m., turi būtina užsimokėti šian dien. Kitaip padengimui tų taksų bus parduotos tos praperės.

BOMBuoja BARZDAS KUTYKLĄ.

Nežinomi trys piktadarai, važiuodami automobiliu pro barzdaskutyklą Giuseppe Moro, 1857 W. Grand ave., paleido bombą, kuri plysdama suardė visą priešakį namo ir pašalinį namų langus išdaužė. Priežastis, buk Moro atsisakęs priklaustyti prie barzdaskutykių unijos.

IESKODAMAS MERGINOS PRALOSŽ 220 DOL.

Joseph Schofer šiomis dienomis atvažiuo iš Milwaukee Chicago merginos pasieškoti. Užėjęs vienan salionų susipažino su trimis vyrais, katrie trumpam laike ir iščiulpė iš jo 220 dol. Atėjęs policijos nuvadon skundėsi, kad nei merginos, nei pinigų neturįs.

Save Half Your Soap With
NRG ENERGY
LAUNDRY TABLETS
5¢ and 15¢ — at Grocers

Phone Kensington 3331
Dr. E. G. KLIMAS
LIETUVIS GYDYTOJAS
2700 E. Ann St. Philadelphia, Pa.

Vyrų Drapanų Bargonas

Nauji, neatimti, daryti ant užsakymo sutali ir overkotal, vertės nuo \$20 iki \$50, dabar parduoda po \$15 ir \$5 dol.

Nauji, daryti gatavi nūo \$15 iki \$35 sutali ir overkotal, nūo \$7.50 iki 18 dolarių.

Pilnas pasirinkimas kailių pamukų overkotų.

Visai mažai vartoti sutali ir overkotal vertės nūo \$25 iki \$35, dabar \$5 ir aušėdina. Kaldės nūo \$1.50 iki \$4.50. Valtų sutali nūo \$2.50 iki \$7.50. Valtos ir Kuprai.

Atdara kasdien, nedėliomis ir vakarais.

S. GORDON,
1415 S. Halsted St., Chicago.

Rumatizmas
Yra mano Oro Pranašas.
Aš galiu žinoti atmaino
A oro, kaip pradeda man
mentės ir kėlius ant
gelti. Bet yra senas draugas
kuris visus skaudėjimus išvarinėja.
Sloan's Linimentas yra labai lengvas varioti, nereikia nei trinti pats įsmeiga ir sustabdo skaudėjimą. Geriausias negy kokie plastrai arba kokie kiti vaistai. Pameginkite del sanokros, skaudėjimo streng, neuralgijos, žalsų. Gaunamos dideliuose ir mažiesiu buteliuose, vaitynylose, 25c, 50c, ir \$1.00.

Sloan's Liniment
KILLS PAIN.
PAIEŠKOJIMAI.
Reikalingas vaikas del ofiso ir spaustuvės, pabaigęs pradinę mokyklą (public school). Gera proga pramokti spaustuvės darbo. Atsisaukite tuojaus į "Draugo" Administraciją, 1800 W. 46 St.

REIKALAUJAME: — Vyro prie ofiso darbo, kuris taipgi mokėtų dirbti ant typewriterio arba mergaitės stenografistės. Atsisaukit tuojaus sekančiu adresu: 1857 W. 51st St.

Reikalaujame kambario del vienos ypotos, turi but šiltes. Šildomas garų arba pečiumi, gali buti tarpe 35-tos ir 12 gatvės, malonėkite atsisaukti pas:
W. JODELIS,
730 W. 17th St., Chicago, Ill.

EXTRA.
Aš Petras Grikszas paleiskau Egnach Stewinsky, paelina iš Suvalkų gub., apie 30 metų senumo. Turi kreivus dantis, 1914 metais turėjo rasturanta Chicago, 63 ir Halsted st. Kas praneš apie jį arba jis pats atšauka, gaus gera atlygimą. Meldžių pranešti sekančiu adresu.
PETRAS GRIKSZAS
P. S. I. S. PARKER, WASH.
Arba
Karalina Grikskaitė
(po vyrų Leketienė)
1459 So. Union Ave., Chicago, Ill.

Vyras — Išmokite barzdaskutyklą. I keleta savaičių. Diena ar vakara. Padarykite didelius pinigus. Gaunama nuolintis arba nuosava barzdaskutykla. Atvažuokite arba rašykite.
Moler Barber College
105 S. 5th Ave.

NEPAPRASTAS ? KONCERTAS

RENGIAMAS

AUŠROS VARTU PARAPIJOS

PASTANGOMIS p. A. POČIAUS

NEDELIOJE, 9 D. GRUODŽIO 1917 M.

7 VAL. VAKARE

McCORMICK SVETAINEJE,

2530 Blue Island Avenue

DALYVAUS gan gerai West Saidiečiams žinomas panas Raeder. Vienas iš Paulistų Choro Sanarių ir kiti gabus artistai. Nepraleiskite progos.

Svetaine randasi ant Blue Island Ave. tarpe Oakley ir Leavitt

PUIKUS VAKARAS TOWN OF LAKE

Nedėlio, 9 d. gruodžio, š. m.

ŠV. KRYŽIAUS PAR. SVETAINĖJE

Vietos Tautos Fondo Skyrius rengia labai ĮDOMŲ VAKARĄ

Kuriame bus Prakalbos, Deklamacijos ir tam panašiai. Pažymėtina kad kalbės garsusis kalbėtojas J. Poška, Loyol'o Universiteto Studentas.

Tat šios parapijos lietuviai ir lietuvaitės atsilankykitę minėtan vakaran, užtikriname kad atėję nesigailėsite, nes išgirsite ką tokio įdomaus.

Pradžia 6 val. vak. — Ižanga 10 c Ypatai.

Kviečia visus

RENGĖJAI.

ERNEST WEINER
DRY GOODS
1800 W. 47th Kampas Wood Gatvės
Mes Duodame Dubeltavus Stampus Ketverge ir Subatoje
Pilna Linija Vaikučių Apradalu, Firankų, Blanekų, Sveterių, Apatinių Marškinų.

Plunksnos

Svaras 49c.

Plunksnos

49c. Svaras

LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

APSVARSTYKITE GERAI.
Ar galima teisingiau diemonto Akmenį pirkti?
Ar galima Elgin laikrodėlius kitur pigiau gauti?
Ar galėtu kitas auksorius Jumis darbas — užganė dinti?
Paklauskite Lietuvių kurie žino. Visad — teisingas patarnavimas.
K. NURKAITIS
1617 N. Robey St., Prie Milwaukee ave., ir North Ave.

Paleiskau savo žmonos Marijonos, iš namų Mickevičiukė — Atkočiūnienė, kuri apleido mani išbėgdama su svetimų vyrų (kuris yra čia ant paveikalo), Bronislovas Bagdonas. Taipgi išvedė su savimi 2 metų mergaitę Theodorą ir, dabar nežinau kur buna. Pirmam pranešusiam apie tuos ponus duosiu atlyginimo \$20.00.
IGNACAS ATKOČIUNAS
10754 Indiana Ave., Roseland — Chicago, Ill.

TAI MUSŲ DARBAI

Spausdiname Plakatus, Tikietus perstatymams, Balias, Piktikams ir tt.; Programus, Konstitucijas ir kitus spausdinimo darbus. Darbus atliekame gražiai, greitai ir pigiai. Musų spaustuvė pripildyta naujausiomis mašinomis ir naujausio stiliaus raidėmis.

DRAUGAS PUB. CO.

1800 W. 46th St., Chicago, Illinois

BANKES' COFFEE The Best
26 a lb.
GARSI SANTOS KAVA. 19c
Visur parduodama po 28c. ir po 50c.

SVIESTAS	RYŽIAI	COCOA	Puikūs Stalavos Sviestas
Geriausios emetinės avos, nūo 45c	Geriausios rūšies, 12c vertės, parduoda 8c	Geriausios Bankos, nūo 14c	43c
WEST SIDE 1378 Milwaukee av. 1378 Milwaukee av. 1378 Milwaukee av. 1378 Milwaukee av.	1644 W. Chicago av. 1644 W. Chicago av. 1644 W. Chicago av. 1644 W. Chicago av.	1317 S. Halsted st. 1317 S. Halsted st. 1317 S. Halsted st. 1317 S. Halsted st.	1317 S. Halsted st. 1317 S. Halsted st. 1317 S. Halsted st. 1317 S. Halsted st.